

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Septembris Et Octobris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10262

De S. Ermelende virgine.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77413)

Diuinitus
puniuntur
criminator
res falsi.

Primus igitur illorū, scintilla per exigua noctū in ædes, quibus inhabitabat, ex nulla causa antegressā subitō ruente, miserē cum tota familia & stirpe sua rapido flāmarum ardore omninō conflagrauit. Alterius corpus eodem morbo, quam sibi tantāquam multā fore imprecatus esset, ab extremis pedum digitis ad caput vsque infectum, contabuit. Tertius ærumnosos priorum euentus adspiciens, & Dei, qui oculis omnia intuetur, ineuitabilem ultionem admodū reformidans, palām inter omnes maleficia, communiter à se suisque socijs per fraudē contra Narcissum admissa, confessus est: sed tamen dum pro delicto grauissimē condolesebat, tantis & tam acerbis lamentis se afflictauit, & vsque eō lachrymas effundere non destitit, quoad utrunque oculum sibi penitus extinxisset. Atque hi pro ea criminatione, falso contra Narcissum conficta, tales poenas perfoluerunt.

Cap. 9.
Petit locum
desertū vir
sanctus.

Vbi Narcissus se in locum desertum subduxisset, & à nemine esset pro certo cognitum, quō se recepisset, his qui finitimis Ecclesijs præerant, visum fuit, vt alterum Episcopum suffragijs crearent. Dius igitur (hoc enim nomine erat) delectus est: cui non longo tempore Ecclesiam gubernanti successit Germanion: quo mortuo, Gordius Episcopatum obtinet. Cuius temporibus Narcissus, tantāquam ex mortuis ad vitam denuō reuocatus, à fratribus (quippē omnes illos deinceps, tum quōdā tam placido ac quieto animo falso accusatus decesserat, tum quōdā singulari diuinæ sapientiæ & virtutis amore flagrabat, tum præterea omnium maximē, quōd Deus de eius accusatoribus debita supplicia sumere dignatus est, in maiorem suā admirationem rapiat) vt Ecclesiæ gubernacula denuō susciperet, vehementer rogatus est. Et cum Narcissus non ampliū propter ingrauescentem ætatem ministerio præesse posset, Alexander, de quo supra locuti sumus, alterius Ecclesiæ Episcopus, diuina prouidentia per reuelationem, quæ noctū ipsi secundū quietem apparuisset, vt cum Narcisso in ministerio Ecclesiæ fungendo coniungeretur, accersitus est. Vnde Alexandrum, cum tantāquam diuino quodam oraculo ex Cappadocum regione, vbi primū in Episcopatus gradu fuisset locutus, Hierosolymam tum voti, tum locorum visendorum causa contenderet, illius Ecclesiæ fratres eum excipiunt benignissimē, & non ampliū domum reuerti permittunt: idque propter aliam reuelationem, ipsis itidem noctū visam: quæ quidem voce euidentissima profusa, eis qui erant inter illos ob virtutem spectatissimi, perspicuē significauit, vt extra portas ciuitatis egressi, eum Episcopum admitterent, qui ipsis à Deo antē designatus erat. Quo ad hunc modum gesto, Hierosolymitani communi Episcoporum consensu, qui finitimas Ecclesias procurabant, necessariō illum apud se manere coegerunt.

Peregrinatio
religio-
nis ergo, vi-
de quā an-
tiqua apud
Catholicos.

Idem ipse Alexander in suis epistolis, quas ad Antinoitas scripsit, quæque adhuc apud nos extant, Narcissi collegæ sui in præfectura Ecclesiæ Hierosolymitanæ gerenda mentionem facit, ista in extrema illa epistola ad verbum scribens: Salutat vos Narcissus, qui hīc ante me Episcopatus locum occupauit, & centum iam & sedecim annos prætergressus, mecum in eodem ministerio quorundam precibus coniunctus fuit: qui obsecrat vos, vt idem mecum sentiatis, eademque sitis voluntate.

Admodū
grādis ætas
S. Narcissi.

VITA SANCTÆ ERMELENDIS VIRGINIS, IN
VILLA MELDARIENSI QUIESCENTIS IN FINIBVS
Brabantie. Habetur in antiquissimo MS. codice Ecclesiæ Traiectensis.

Octobr. 29.
S. Ermelē-
dis parces.

Qualis fue-
rit in pueri-
tia sua.
Psal. 41.

BEATA virgo Ermelēdis, ex Ermenoldo patre & Ermenfende matre tam genere quā diuitijs spectabilibus exorta, ab ineunte ætate studuit de virtute in virtutem ascendere, vt Deum deorum in Sion mereretur videre. Quæ cum adhuc parentum in domo, puerilis ætatis vinculo teneretur adstricta, nihil tamen puerile gerebat in opere, sed quandam maturitatem morū in gestu intuentibus se præferebat. Declinabat siquidem lasciuam atque consortia coætaneorum, in thalamo genitricis suæ residens, psalmosque Dauidicos discens. Si quandō verbum Dei audisset, memoria sagaci recondebat, sæpiusque ad os reducens, quasi mundum animal nouo semper pietatis affectu ruminabat. Iam tunc suauitatem sponsi sui cælestis prægustabat magno & incompræhensibili modo, desiderioquē illius exæstans, cum sancto Dauid dicebat: Sitiuit anima mea ad Deum fon-

fontem vitæ, quãdò veniam & apparebo ante faciem Dei mei? Et iterum: Sicut ceruus desiderat ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus.

Cumque pueritia transisset in adolescentiam, parentibus eam nubere filiosque procreare volentibus, nullatenus consentit: dicens se Christo virginitatem suam deuouisse. Arrepto denique ferro, capillos per lacteam ceruicem dependentes præscidit, relictoque seculo & omnibus pompis eius, Christum, quem sibi sponsum elegerat, per arctam & angustam viam secuta est. Nec retraxit pedem, donèc ad brauium perueniret: in memoria semper habens, quid pro nobis fecerit, quidque fuerit passus. Parentes autem illius nec minis, nec blanditijs propositum eius immutare valentes, redditus cuiusdam villulæ Odenca nomine, ad famularis sui vium vnanimiter tradiderunt.

At beata virgo Ermelendis, relicta domo, rebusque parentum postpositis, solitaria incedebat, sollicitè exquirens locum vbi soli Deo vacare posset. Venit ergo ad quandam villam, cui præerant duo germani fratres, primo iuuentutis flore vernantes. Isti necdum legitima contraxerant matrimonia, sed vanitatibus seculi atque illecebris inseruiebant. Ibi ergo venerabilis virgo aliquandiu commorata, hunc locum æstimabat à Deo sibi præparatum. Diebus verò ac noctibus frequentabat ecclesiam, nudis pedibus incedens, Domino in holocaustum, proprium corpus offerens: humiliabat se seruituti subiiciens, nihil sibi de generis nobilitate blandiens. De nobili enim eius pro sapia descendisse dicitur Pipinus pater sanctæ Gertrudis, cuius meritis beata Ermelendis studuit esse coæqualis. Necdum in tempore illo sanctus Amandus gubernacula Traiectensis Ecclesiæ susceperat, cuius doctrina & institutione multi postea de errore suo ad vias iustitiæ redire coacti sunt.

Fuit igitur hæc virgo sue generationis singularis lucerna, inter quos enituit candore virtutum, sicut lilium inter spinas. Nec defuit ei tentatio inimici. Antiquus enim hostis calcaneo illius insidians, moliebatur effundere oleum quod adhuc in vase fictili conseruabat. Siquidem prædicti fratres introitum illius & egressum sepius confidenter, exarserunt in concupiscentiam eius, ignoras alter cogitatione alterius. Vterque tamen obseruabat tempus & horam qua eam solâ deprehendere potuisset, quatenus decore illius suam libidinem satiaret. Sed cum tempus congruum malitiæ suæ implendæ minimè reperirent, interitus cæco cruciabantur amore. Quid tamen agerent? Non enim sine graui scandalo totius oppidi, vim inferre poterant tantæ opinionis virgini. Vnus autem ex eis, quem flâma libidinis amplius exurebat, experijt custodem ecclesiæ, dona maxima repromittens, si per eum consensum virginis habere potuisset. Illi enim sepius atque familiarius loquebatur, per eum singulis noctibus ad ecclesiam habebat accessum, quanuis sub ouina pelle sanctitatem tamen virginis diu latere non potuisset. Ille verò de consensu virginis omninò desperans, (sciebat enim mentem illius solidatam esse, & in Christo fundatam) rapiendâ potius fore sub conticinio noctis iuueni suadebat. Hac enim hora gustato paulisper somno, solita erat venire ad ecclesiam, offerens se ipsam hostiam viam, sanctam, Deo placentem. Et quid agis ó humana malitia? Non est sapientia, non est prudentia, non est consilium contra Dominum.

Igitur nocte qua rapienda erat, meruit Angelicam vocem audire se monentem ex nomine: Recede, inquit, virgo recede, & virginitatem quam Deo consecrasti, inuolatam custodi. Quæ valdè perterrita, obediens iussioni iter cepit. Cumq; spiritu sancto duceretur, Angelus Domini ei secundò apparuit, & viam quam ceperat nè desereret, imperauit. Venies (inquit Angelus) in villam, quam Meldricem nuncupabis, ibi nanque præparauit tibi Dominus locum ad perficiendû desiderij tui votum. Peruenit igitur venerabilis virgo in locum quem prædixerat ei Angelus: ibique parsimonia miræ abstinentiæ diu viuens, geminè dilectionis in se continebat mandatum. Alebatur autem beata Ermelendis solummodò herbis agrestibus, non inferior summis eremi cultoribus: puellares quoque artus teneros, diris cruciabat iniurijs. Frequentabant quoque eam quique religiosi, sed quãto Dominus famam eius dilatabat, tanto humilius se agebat. Tandem verò post multa certamina euocata à Domino ad caelestem peruenit gloriam, quam in terris posita, tota deuotione quæsiuit. Ad cuius exequias non hominum resonabat turba, sed hymnidici Angelorum chori Christo cecinerunt gloriã. Et quia Christo fuit dilecta, ab ipsis est officiosissimè sepulta. Hæc interea virgo beata, quadraginta octo annis laruit aliena à cultu seculi, solis

Vouet Deo virginitatẽ.

Odenca vulgo ter Duet propè Louanium.

Villa illa Beuiccum vocitatur.

Istius S. Pipini Vita habetur Februarij 21. Tom. 1.

Cant. 2.

Duo internes ardent in concupiscentiã eius.

Rom. 12.

Prover. 21.

Angelicus mouetur loco cedere, & in Meldricem, vulgo Meldaert, comigrat.

Abstinentia eius.

Obit eius.

Angelico ministerio sepelitur.

vene-

venerata ciuibus cęli. Sic deniquę Christus manifestauit eam seculo huic, vt quę erat iam apud eum glorificata in cęlis, etiam apud homines honoraretur in terris. Erat igitur homo quidam, qui pręfatam solitudinem ab Angelo simul & beata Ermelende Meldricem vocatam cum transiret, contigit Deo disponęte, vt longius ire nequireret. Media autem noctis hora apparuit tumulus virginis solis claritate lucidior, audiuitque Angelos psallentes. Apparente autem luce diei, disparuit visio cęlestis: sed odor nimię suauitatis in eodem loco permanfit. Post hęc prędictus vir deuotus, peracto negocio, ad prędictum redijt locum, atq; ad tumulum sui signi secundõ deuotissimę excubauit: nec frustratus est spe sua. Nam pius Dominus iterum dignatus est illi reuelare glorificationem sponsę suę. Quam enim apud se glorificauerat in cęlis, disponebat & magnificare in terris. At ille Domini voluntate certior effectus, surgens manę lætus, agensque Deo gratias, inquit: Verę Dominus est in loco isto, & ego nesciebam. Et statim reuersus ad propria, omnibus quę sui iuris erant assumptis, super tumulum virginis capellam fabricauit, ibique cum sobrietate viuens, finem dierum in pace fortitus est.

Sepultura eius cuidam deuoto viro reuelatur.

Gen. 28.

Elevatio siue inuentio corporis eius.

Iohan. 14.

Multa ad eius sepulcrum miracula.

Audientes igitur populi quod gestum erat, conuenerunt ad locum, corde & animo concinentes hanc antiphonam: Tua sunt hęc Christe opera, qui sanctos tuos ita glorificas &c. Statimque aperientis terram, apparuit sarcophagus, in quo iacebat inuoluta virginis corpus. Et subito tanta sanitatum emanauit copia, vt ei congruenter aptari posset, quod Dominus in Euangelio dicit: Qui credit in me, opera quę ego facio, & ipse faciet, & maiora horum faciet. Nam cęcis visus, surdis auditus, claudis gressus, omnibus quoque pię pulsantibus salus & incolumitas reddebatur. Dæmones etiam ex obsessis corporibus egredientes, expulsione sua virginis meritum inuiti prodebant. Deniquę quicumque sepulcrum eius fideliter tetigisset, sanus fiebat a quacunque detinebatur infirmitate. Odore virtutum eius commoti, ex longinquis regionibus superueniebant viri cum mulieribus, & virgines delicatę, nudis pedibus misericordiam Domini implorantes. Per meritum autem beatę virginis Ermelendis gratiam Dei sibi affuisse sentiebant: læti & alacres remeantes ad propria, Amen.

MARTYRIVM S. MARCELLI CENTVRIONIS ET MARTYRIS, VT HABETVR IN ANTIQVIS MS. libris, quibus antiquissima Martyrologia consentiunt.

Octobr. 30.

S. Marcellus palam confitetur Christum.

Vitis, gestamen est centurionis.

Ducitur ad tribunal Agricolani præfecti.

N ciuitate Tingitana, procurante Fortunato præside, aduenit natalis Imperatoris. Deniquę cum omnes in conuiujs epularentur, Marcellus quidam ex centurionibus profana refutans conuiuia, reiecto etiam cingulo militari, coram signis legionis, quę tunc aderant, clara voce testatus est: Iesu Christo Regi æterno milito: amodõ militare Imperatoribus vestris desisto: sed & deos vestros ligneos & lapideos adorare contemno, quia sunt idola surda & muta. Stupentes autem milites ista audientes, apprehensum eum in custodiam coniecerunt, & euntes nunciauerunt Præsidi. At ille hęc audiens, iussit eum recludi in carcerem: inuitisque epulis residens in consistorio, introduci eum ad se præcepit: introductoque Marcello ex centurionibus Astasianus Fortunatus Præsides ei dixit: Quid tibi visum est, vt contra disciplinam militarem te discingeres, & balteum ac vitem projceres? Marcellus respondit: Iam die duodecimo Calendarum Augustarum apud signa legionis istius, quandõ diem festum Imperatoris vestri celebrastis, publicę clara voce respondi me Christianum esse, & sacramento hinc militare non posse, nisi Iesu Christo filio Dei patris omnipotentis. Fortunatus præses ei dixit: Temeritatem tuam dissimulare non possum, & ideo perferam Imperatoribus & Cæsari ipsi. Sanus transmitteris ad dominum meum Aurelianum Agricolanum, agentem vices præfectorum prætorio.

Die tertia Calendarum Nouembrium Tingitanam introducto Marcello ex centurionibus, ex officio dictum est: Marcellum ex centurionibus Præsides ad tuam potestatem transmisit. Præsido est epistola super nomen eius, quam, si præcipis, recito. Agri-